

Smlouva o dodání zboží, smlouva o poskytnutí služby

V případě tisku knih představuje dodání textu knihy v datovém souboru spíše individualizaci a přesnou specifikaci zboží než dodání podstatné části materiálů nutných pro jejich výrobu a zhotovení, ve smyslu čl. 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis se tak jedná o smlouvu o dodání zboží, nikoli poskytnutí služby.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 30 Cdo 3098/2018-227, ze dne 20.6.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně GRASPO CZ, a. s., se sídlem ve Z., zastoupené Mgr. F.P., advokátem se sídlem ve Z., proti žalované Ideemedia GmbH, se sídlem v N., Spolková republika Německo, zastoupené JUDr. R.M., advokátem se sídlem v P., o zaplacení 7 172,13 EUR s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu ve Zlíně pod sp. zn. 39 EVC 1/2016, o dovolání žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 24. 4. 2018, č. j. 27 Co 11/2018-185, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobkyně se po žalované domáhá zaplacení částky 7 172,13 EUR s příslušenstvím z titulu nezaplacené ceny díla, spočívající v tisku, vazbě a dodání 2 500 ks knih s názvem Leuchtendes Rheintal. Žalobkyně dílo provedla na základě e-mailové objednávky žalované ze dne 16. 9. 2015 a odeslala do sídla žalované dne 27. 10. 2015, která si je převzala dne 29. 10. 2015. Téhož dne žalobkyně vyúčtovala žalované sjednanou cenu díla ve výši 7 172,13 EUR. Žalovaná však sjednanou cenu díla ani přes opakované urgency žalobkyně neuhradila.

2. Okresní soud ve Zlíně jako soud prvního stupně usnesením ze dne 15. 9. 2017, č. j. 39 EVC 1/2016-144, zamítl námitku žalované o mezinárodní nepřislušnosti Okresního soudu ve Zlíně k projednání věci.

3. Krajský soud v Brně jako soud odvolací usnesením ze dne 24. 4. 2018, č. j. 27 Co 11/2018-185, usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že se řízení o vydání evropského platebního rozkazu pro nedostatek mezinárodní příslušnosti českého soudu zastavuje (výrok I), a uložil žalobkyni nahradit žalované náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 21 896 Kč (výrok II).

4. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že žalovaná (právnícká osoba se sídlem ve Spolkové republice Německo) si u žalobkyně (právnícké osoby se sídlem v České republice) objednala tisk, vazbu a dodání knih. Žalobkyně objednané dílo provedla, odeslala žalované a vyúčtovala. Soud prvního stupně v dané věci aplikoval nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. 12. 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepřacované znění), dále jen „nařízení Brusel I bis“, a dospěl k závěru, že žalobkyně poskytla žalované službu spočívající v činnosti průmyslové povahy, neboť žalovaná jako objednatelka dodala podstatnou část věcí nutných k realizaci díla; nešlo tak tedy podle soudu prvního stupně o prodej zboží na základě kupní smlouvy. Žalobkyně objednané zboží poskytla v místě svého sídla, tj.

ve Zlíně. V souladu s čl. 7 odst. 1 písm. b) odrážka druhá nařízení Brusel I bis je proto dána pravomoc soudu místa, kde byla služba poskytnuta. Není naopak podstatné, že vytištěné a svázané knihy byly žalované dodány do jejího sídla, neboť podstata objednané služby byla realizována v sídle žalobkyně. Tento závěr by platil podle soudu prvního stupně také tehdy, pokud by se nejednalo o poskytnutí služby.

5. Odvolací soud se v první řadě zabýval právní kvalifikací smlouvy, která byla mezi účastnicemi uzavřena a jejímž předmětem byl tisk a vazba knih. K tomu uvedl, že rozdílem mezi „smlouvou o prodeji zboží“ a „smlouvou o poskytování služeb“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení Brusel I bis se zabýval Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SDEU“) v rozsudku ze dne 25. 2. 2010 ve věci C-381/08, Car Trim GmbH proti KeySafety Systems Srl, kde vysvětlil, že pokud kupující dodal všechny nebo převážnou část materiálů, ze kterých je zboží vyráběno, může tato okolnost tvořit indicii ve prospěch kvalifikace smlouvy jako „smlouvy o poskytování služeb“. Naproti tomu v případě, pokud kupující materiály nedodal, existuje silná indicie pro to, aby smlouva byla kvalifikována jako „smlouva o prodeji zboží“. Odvolací soud uvedl, že v projednávané věci panuje shoda na obsahu smlouvy, jejímž předmětem byl tisk knih a jejíž verzi v elektronické podobě (formát pdf) žalovaná jako objednatelka zaslala žalobkyni jako zhotovitelce k tisku. Žalovaná tak sice poskytla v elektronické podobě knihu, která má být vytištěna, nicméně pro uvedenou smlouvu je charakteristické plnění v podobě tisku této knihy žalobkyní, nikoli prodej knihy jako takové. Jde tak o situaci, kdy žalobkyně jako zhotovitelka vykonala činnost ve prospěch žalované. Odvolací soud se tedy ztotožnil se soudem prvního stupně, že jde o smlouvu o poskytování služeb, neztotožnil se však s posouzením příslušnosti soudu založené na argumentaci, že místem plnění služby bylo sídlo žalobkyně. Odvolací soud zdůraznil, že v projednávané věci bylo místo poskytnutí služby stanoveno na základě ujednání stran. V samotném návrhu na vydání evropského platebního rozkazu žalobkyně odkázala na objednávku ze dne 13. 8. 2015, ve které je místo dodání specifikováno jako „frei Haus Neuwied“. Místo dodání vyplývá rovněž z dodacího listu ze dne 27. 10. 2015, č. DL-15-15803, a mezinárodního nákladního listu č. 3845791. Ani žalobkyně, ani žalovaná takové místo dodání nerozporovaly, a proto ani odvolací soud neměl pochybnosti, že místo dodání bylo v místě sídla žalované, což je pro posouzení mezinárodní příslušnosti rozhodující. Tvrzení žalované o existenci všeobecných obchodních podmínek, na základě kterých by byla založena pravomoc soudu podle sídla žalované, nemá odvolací soud za prokázané, neboť žalovaná jejich závaznost vůči žalobkyni nedoložila. Z výše uvedených důvodů je podle odvolacího soudu v souladu s čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení Brusel I bis dána mezinárodní příslušnost německých soudů, a proto odvolací soud napadené usnesení podle ustanovení § 220 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu změnil tak, že řízení podle ustanovení § 104 odst. 1 občanského soudního řádu zastavil.

II. Dovolání a vyjádření k němu

6. Usnesení odvolacího soudu napadla žalobkyně v celém rozsahu dovoláním, ve kterém uplatnila následující dovolací důvody.

7. Žalobkyně má za to, že odvolacím soudem byla nesprávně právně posouzena otázka místa plnění závazku, čímž se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Odvolací soud podle žalobkyně zaměnil pojmy „místo plnění závazku“ a „místo dodání“. Žalobkyně připomíná, že předmětem dané smlouvy bylo poskytnutí služby pro žalovanou, přičemž se podle ní jedná o smlouvu o dílo podle ustanovení § 2586 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník. Žalobkyně v dovolání poukazuje na to, že předmětem jejího závazku bylo určité množství kusů knih pro žalovanou zhotovit, nikoli žalobkyní samou na určenou adresu dodat. Podle názoru žalobkyně tak odvolací soud nesprávně posoudil místo poskytnutí služby, které zaměnil za místo dodání již vytištěných knih, kdy argumentace místem dodání by se uplatnila v případě smlouvy kupní, nikoli však v případě smlouvy o dílo, tedy o poskytnutí služby (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 9. 2017, sp. zn. 32 Cdo 4053/2015).

8. Žalovaná ve vyjádření k dovolání namítá, že žalobkyně v dovolání neprokázala, v čem spatřuje přípustnost dovolání, když pouze uvedla, že se odvolací soud odchýlil od dosavadní rozhodovací praxe dovolacího soudu, avšak dále již nespecifikovala, od kterého rozhodnutí a jakým způsobem se měl odchýlit. Podle žalované žalobkyně uvedla pouze judikaturu Nejvyššího soudu, která není z pohledu její celkové argumentace, uvedené v dovolání, nikterak případná. Dovolání by tak mělo být podle žalované odmítnuto jako nepřipustné. Pro případ, že by dovolací soud dospěl k závěru, že je dovolání přípustné, žalovaná uvádí, že mezinárodní a místní příslušnost je dána sídlem žalované, což vyplývá z jejích všeobecných obchodních podmínek, se kterými byla žalobkyně seznámena. Dále žalovaná uvádí, že sice souhlasí se všemi výroky uvedenými v napadeném usnesení odvolacího soudu, avšak nesouhlasí s jeho odůvodněním do té míry, kdy je přesvědčena, že v daném případě došlo k dodání zboží a nikoli k poskytnutí služby. Závěrem pak žalovaná uvádí, že i kdyby došlo k poskytnutí služby, tato byla poskytnuta v místě sídla žalované v souladu s čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení Brusel I bis, čímž by byla opět dána místní příslušnost soudu žalované.

III. Zastoupení, včasnost a náležitosti dovolání

9. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2014 do 29. 9. 2017 (viz čl. II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb. a čl. II bod 2 zákona č. [296/2017](#) Sb.), dále jen „o. s. ř.“.

10. Dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, za splnění podmínky § 241 odst. 1 o. s. ř. a obsahovalo náležitosti vyžadované ustanovením § 241a odst. 2 o. s. ř.

11. Námitka žalované, že žalobkyně stran vymezení podmínek přípustnosti odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu, které se jí vymezeného dovolacího důvodu netýká, není důvodná. Ustanovení § 241a odst. 2 o. s. ř. totiž pro formální bezvadnost dovolání vyžaduje, aby dovolatel vymezil, v čem spatřuje splnění podmínek přípustnosti dovolání, nikoli aby jím vymezené podmínky dovolání skutečně jeho přípustnost zakládaly. Nejvyšší soud se proto dále zabýval přípustností dovolání.

IV. Přípustnost dovolání

12. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže to zákon připouští.

13. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

14. Dovolání je přípustné pro stanovení hraničního určovatele podle článku 7 odst. 1 písm. a) a b) nařízení Brusel I bis ve vztahu k pojmu „místo, kde došlo k poskytnutí služby“ a pojmu „místo, kam bylo zboží dodáno“ ve sporu mezi objednatelům tisku knih, který poskytl podklady pro tisk v elektronické podobě, a jeho dodavatelem, neboť tato otázka dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího soudu vyřešena.

V. Důvodnost dovolání a právní úvahy dovolacího soudu

15. Dovolání není důvodné.

16. Podle článku 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis osoba, která má bydliště v některém členském státě, může být v jiném členském státě žalována:

- a) pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn;
- b) pro účely tohoto ustanovení a pokud nebylo dohodnuto jinak, je místem plnění zmíněného závazku:
- v případě prodeje zboží místo na území členského státu, kam zboží podle smlouvy bylo nebo mělo být dodáno,
 - v případě poskytování služeb místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytnuty;
- c) nepoužije-li se písmeno b), použije se písmeno a).

17. Odvolací soud v napadeném rozhodnutí ztotožnil místo, kam bylo zboží žalobkyní dodáno, s místem, kde byla poskytnuta služba ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) druhá odrážka nařízení Brusel I bis. Pro posouzení správnosti dané úvahy je třeba na prvním místě posoudit povahu smlouvy, kterou mezi sebou strany uzavřely, a to právě ve smyslu jurisdikčních pravidel čl. 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis.

18. V rozsudku ze dne 25. 2. 2010, ve věci C-381/08, Car Trim GmbH proti KeySafety Systems Srl., SDEU vysvětlil, že „smlouvy, jejichž předmětem je dodání zboží, které má být vyrobeno nebo zhotoven, musí být kvalifikovány jako ‚smlouvy o prodeji zboží‘ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) první odrážky nařízení, i když kupující stanovil určité požadavky ohledně pořízení, zpracování a dodání zboží, aniž by poskytl materiály pro jeho výrobu nebo zhotovení, a dodavatel je odpovědný za kvalitu a soulad zboží se smlouvou.“ V odůvodnění daného rozhodnutí SDEU dále uvedl, že je nutné určit závazek charakteristický pro smlouvu a blíže rozvedl jednotlivé aspekty, které je nutné pro určení tohoto charakteristického závazku brát v úvahu.

19. K tomu Nejvyšší soud doplňuje, že ačkoliv se dané rozhodnutí SDEU týká výkladu čl. 5 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. 12. 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „nařízení Brusel I“), jsou jeho závěry použitelné i pro výklad čl. 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis, které je svým obsahem s čl. 5 odst. 1 nařízení Brusel I shodné.

20. Podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (publ. pod č. [160/1991](#) Sb.) se smlouvy o dodávce zboží, které má být vyrobeno nebo vyhotoven, považují za smlouvy o koupi zboží, ledaže strana, která zboží objednává, se zavazuje dodat podstatnou část věcí nutných pro jejich výrobu nebo zhotovení.

21. Pro zodpovězení otázky, zda byla mezi stranami uzavřena smlouva o prodeji zboží nebo poskytnutí služby ve smyslu čl. 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis, je podle Nejvyššího soudu nutné posoudit, zda kupující dodal všechny nebo převážnou část materiálů, ze kterých bylo zboží vyrobeno, respektive zda lze text a obrazový materiál předaný objednatelem dodavateli v elektronické podobě za účelem jeho tisku považovat za „podstatnou část věcí nutných pro jejich výrobu a zhotovení“.

22. Ve výše citovaném rozsudku ve věci C-381/08, Car Trim GmbH proti KeySafety Systems Srl., ve kterém se zabýval smlouvou o dodávce airbagových systémů italskou společností výrobcí aut, SDEU uvedl, že: „pro toto průmyslové odvětví je charakteristická silná spolupráce mezi výrobcí. Nabídka konečného výrobku musí být přizpůsobena přesným požadavkům a individuálním specifikacím kupujícího. Obecně kupující přesně vymezuje své potřeby a poskytuje pokyny pro výrobu, kterými se dodavatel musí řídit.“ Výrobce aut v tomto případě přesně vymezil specifikaci výrobku, dokonce stanovil výrobcí i povinnost materiály odebírat od konkrétního dodavatele, SDEU přesto dospěl k závěru, že se jednalo o „smlouvu o prodeji zboží“.

23. S přihlédnutím k tomu, že na ustanovení Vídeňské úmluvy o mezinárodní koupi zboží (dále jen

„Vídeňská úmluva“) odkazuje ve svém rozhodnutí i SDEU, lze další vodítka pro rozlišení uvedených smluvních typů dohledat i v judikatuře vnitrostátních soudů aplikujících Vídeňskou úmluvu. Přehled judikatury k Vídeňské úmluvě v tomto směru uvádí, že dle rozhodovací praxe soudů (zejména rozhodnutí německých a švýcarských soudů) nepředstavuje specifikace zboží ze strany objednatele poskytnutí podstatné části materiálu nezbytného k výrobě zboží. Ke stejnému závěru, tedy že se nejedná o dodání podstatné části věcí nutných pro výrobu nebo zhotovení zboží, pokud je zboží vyrobeno na základě specifikace a příkazů objednatele, dospěl i Spolkový nejvyšší soud v Německu (srov. Bundesgerichtshof, Germany, 24. 9. 2014, Neue Juristische Wochenschrift 2015, 867 = CISG-online No. 2545).

24. V souladu s tím dospěl Nejvyšší soud k závěru, že i v případě tisku knih představuje dodání textu knihy v datovém souboru spíše individualizaci a přesnou specifikaci zboží než dodání podstatné části materiálů nutných pro jejich výrobu a zhotovení. Tyto materiály (papír, barvy, vazbu či obal) naopak poskytl prodávající. Smlouvu mezi stranami tak lze charakterizovat ve smyslu čl. 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis jako smlouvu o dodání zboží, nikoli poskytnutí služby.

25. Podporu pro tento závěr lze nalézt i v odborné literatuře, podle které by objednávky tisku měly být považovány za „smlouvy o prodeji zboží“ (srov. MAGNUS, U., MANKOWSKI, P. a kol. Brussels I Regulation. Second Revised Edition. Mnichov: Sellier European Law Publishers, 2012, s. 146).

26. Odpověď na uvedenou otázku je přitom jasná ve světle judikatury SDEU (acte éclairé) a Nejvyššímu soudu proto nevznikla povinnost podle čl. 267 SFEU se ohledně jejího zodpovězení obrátit na SDEU (srov. rozsudek SDEU ze dne 6. 10. 1982, ve věci C-283/81, Srl. CILFIT a Lanificio di Gavardo SpA proti Ministero della sanità).

27. Právní posouzení smlouvy uzavřené mezi stranami odvolacím soudem ve smyslu čl. 7 odst. 1 nařízení Brusel I bis je tak nesprávné, dospěl-li odvolací soud k závěru, že šlo o smlouvu o poskytnutí služby. Vzhledem k argumentaci odvolacího soudu stran hraničního určovatele však odvolací soud při odpovědi na otázku, soudy kterého státu mají podle daného ustanovení mezinárodní příslušnost věc projednat a rozhodnout, dospěl k závěru správnému.

28. Hraničním určovatelem mezinárodní příslušnosti ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení Brusel I bis v případě smlouvy o dodání zboží je místo, kam zboží podle smlouvy bylo nebo mělo být dodáno. Místo dodání zboží je pak nutné určit s přihlédnutím k vůli stran obsažené ve smlouvě. Pouze pokud není toto místo smluvně upraveno, tak se místo dodání určuje dle jiných určovatelů (faktické místo dodání). Strany si ve smlouvě místo dodání určily jako „frei Haus Neuwied“ a bylo mezi nimi nesporné, že tam zboží také bylo dodáno. Z uvedeného jasně vyplývá, že místo dodání zboží se nacházelo na území Spolkové republiky Německo, nikoli v České republice a závěr odvolacího soudu o tom, že mezinárodní příslušnost českých soudů z čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení Brusel I bis neplyne, je tak závěrem správným.

VI. Závěr

29. Nejvyšší soud z výše uvedených důvodů dovolání žalobkyně podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)